

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
П. № 18/16.09.1998
Дата

На Внмн-он
в р-опн Залозурва
16.04.98

ДО КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Уважаеми господа Конституционни съдии,

Българската медико-фармацевтична камара (БМФК), в качеството си на конституирана страна по дело N9/1998г. счита текота на чл.68,ал.1 от Закона за лекарствените средства и аптеките в хуманната медицина (обн.ДВ бр.36 от 1995г.) за противоконституционен, поради следните причини:

1.Нарушен е член 17.алинея 1, 3 и 5 от Конституцията на Република България.Според тази разпоредба правото на собственост е неприкосновено, гарантира се и защитава от закона, а принудителното отчуждаване на собственост може да отане само за държавни и общински нужди, при условие, че тези нужди не могат да бъдат задоволени по друг начин и само след предварително и равностойно обезщетение.

Атакуваната разпоредба на чл.68,ал.1 от ЗЛСАХМ, практически има отчуждително действие, което е недопустимо.

Това е така, тъй като към момента на приемането ѝ, има мно-жество собственици на аптеки -- лекари, юристи, икономисти, помощник-фармацевти и други, които само защото не са в кръга на лицата, посочени в чл.68,ал.1 трябва да се освободят от собствеността си (виж пар.8,ал.1 от Преходните и Заключителни разпоредби на закона.

В зората на демокрацията, след 50 години монополизъм, на 15.02.1991г. ВЕЛИКОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ прие Закон за Изменение и допълнение на Закона за народното здраве. С него се регламентира и разреши на ВСИЧКИ физически и юридически лица, правото на частна медицинска практика, на откриване на частни и кооперативни здравни заведения, на АПТЕКИ, магазини за санитарно-хигиенни материали и т.н.(прилагаме копие от закона).Така бе положено началото на частната медицинска практика и лекарствоснабдяването. Граждани с различни професии и юридически лица откриха частни аптеки, спазвайки всички изисквания на Закона. Много от тях, чрез продажба на имоти, ипотекиране на жилища или със заеми, се включиха в процеса на аптечната стопанска дейност. Направиха се чуждестранни инвестиции, създаде се конкурентна среда и се преодоля трупания с години лекарствен дефицит.

Вместо да насърчи развитието на такъв род малък и среден бизнес в преходния период, като отъпка към създаване на пазарна икономика, приетият през 1995г. ЗЛСАХМ, в чл. 68,ал.1 о лека рька

лишава от правото да откриват аптеки физически и юридически лица нефармацевти, а спрямо тези, които са Заварено положение, предприема по същество отчуждително действие, задължавайки ги да се освободят от собствеността си.

ОЧЕВИДНО Е, че въпросното действие може да влезе като учебнически казус по противоконституционност.

2. Атакуваната разпоредба противоречи и на чл.19,ал.1 и 2 от Конституцията на Република България, според които икономиката на Република България е пазарна и се основава на свободната стопанска инициатива, а законът е длъжен да гарантира и създава за всички граждани еднакви правни условия за стопанска дейност. Това означава, че всеки гражданин може да притежава в собственост аптека, а естествено, че в нея дейността се извършва от правоспособни лица, с висок професионализъм.

В чл. 65,ал.1 от ЗЛСАХМ, Законодателят определя аптеката като вид здравно заведение, поради спецификата на извършваната в нея дейност, пряко свързана със здравето на хората. В този смисъл, считаме за абсолютно правилно изискванията на Закона в аптеките да работят само магистър и помощник фармацевти. Всяка частна аптека, задължително има за управител магистър-фармацевт, независимо чия е собствеността. За получаване на разрешение за откриване на аптека, наред с множеството други изисквания, собственикът депозира в МНЗ заверено копие от дипломата на управителя-магистър фармацевт и свидетелство за съдимост на същия. Подчертаваме обаче, че аптечната дейност в основната си характеристика се явява стопанска дейност по смисъла на чл.64 от ЗЛСАХМ, в който е казано, че търговията на дребно с лекарствени средства се извършва от аптеките и чл.65,ал.1, в който са изброени дейности по същество стопански. Именно поради това собственикът на аптека влиза в цялата палитра от правоотношения с трети лица (вещно-правни, облигационни, търговски, трудово-правни, финансово-кредитни, инвестиционни, фискални и други). Лишавайки граждани и юридически лица, нефармацевти от право на участие в този сектор на стопанския живот, чл.68,ал.1 от ЗЛСАХМ, установява нетърпима от конституционна гледна точка привилегия на лицата фармацевти, единствено те да могат да извършват такава стопанска дейност. Това грубо нарушава принципа за равенство на правата на гражданите, установен в чл.6,ал.2 от Конституцията, като въвежда привилегия за придобиване право на собственост, основана на признака „образование“.

Искаме с настоящето да изтъкнем и други доводи за нецелесъобразност на чл.68, ал.1 на ЗЛСАХМ, а именно:

а) При предстоящата приватизация се облагодетелствуват лица или група лица (фармацевти), които единствени имат право да

участват в процеса на раздържавяване на аптечната мрежа. Липсата на конкуренция ще доведе до големи загуби на държавата в тази област.

б) Отчуждават се аптеки на чуждестранни инвеститори и се ограничава навлизането на чужди капитали в тази област.

в) Поражда се недоверие към Законодателната институция, като по този начин се внушава презумпцията, че държавата във всеки момент може да предприеме репресивни действия по отношение на частната собственост. Днес, така е за собствениците на аптеки, а утре това може да се повтори със собственици на фармацевтични фабрики, фармацевтични складове на едро, ресторанти, такситата, болнични заведения, телевизия, радио, вестници и т.н.

Абсурдни са твърденията на защитниците на противоконституционния текст, че това се налага от специфичността на аптеките като здравни заведения и че в някои други страни въпросът е уреден по този начин. Нима болниците и поликлиниките не са здравни заведения, но и до днес тези заведения, съгласно Закона от 1991г. могат да са собственост на всяко физическо и юридическо лице. Държавата, съгласно чл.52,ал.5 от Конституцията, осъществява контрол върху производството и търговията с лекарства, което е конституционна и достатъчна гаранция за потребителя, но това не може да рефлектира върху неприкосновеното право на собственост и стопанска инициатива.

Убедени сме, че БЪЛГАРСКАТА КОНСТИТУЦИЯ съдържа общопризнатите принципи на неприкосновеност на частната собственост и свободата на частната инициатива и, че Конституционният съд на Република България ще обяви чл.68,ал.1 от Закона за лекарствените средства и аптеките в хуманната медицина за ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОНЕН.

06.04.1998г.
гр. София

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА БЪЛГАРСКА
МЕДИКО -- ФАРМАЦЕВТИЧНА КАМАРА :

/д-р Е. ВЪРТИГОРОВ/